

n živahen razgovor, da je še prezgodaj pridrdral vlak od Trsta. Srčno poslovivši se od svojih blagih notranjskih prijateljev odpeljal sem se v svitli mesečni noči naprej.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Nove knjige za mladino. Podjetna tvrdka J. Giontini v Ljubljani je zopet na svetlo dala pet knjig za slovensko mladino. 1.) Maršal grof Radecki, cena 20 kr. 2.) Potovanje v Liliput, cena 20 kr. 3.) V delu je rešitev, cena 30 kr. 4.) Venček pravljic in pripovedek, cena 20 kr. 5.) Šaljivi Jaka, ali zbirka najboljših kratkočasnic za slovensko mladino cena 20 kr. Vsaka knjiga ima lepo sliko kot platnice, ter bode tudi vsled lepega branja kaj dobro došla naši ukaželjni slovenski mladini.

Novice.

— **Osobna vest.** Začasni vodja na ljubljanskem učiteljski gosp. profesor Linhart je imenovan dež. šolskim nadzornikom na Štajarskem. Kranjskih Slovencev nobeden ne bo jokalo za odišlim gosp. profesorjem, ki je bil toli strasten nasprotnik slovenskih teženj. Le žal, da pride tak mož zopet mej Slovence službovat.

— **Pomiloščeni kaznjenci.** Presvetli cesar je 61 kaznjencem odpustil ostanek kazni, mej temi 4 v ljubljanski kaznilnici, 4 v mariborski, 2 v gradiški, 2 v Kopru in 3 kaznjenkam v Begunjah.

— **Kranjska gimnazija.** Mestni zbor kranjski se je povodom dovolitve ustanovitve gimnazije v Kranji sešel minolo nedeljo k svečanostni seji. Župan Šavnik je poudarjal veliko važnost ustanovitve gimnazije v Kranji, ne le za mesto samo, temveč tudi za kulturni napredek naroda slovenskega sploh, zlasti na Gorenjskem. Njegovemu Veličanstvu zadonela je po nagovoru župana trikratna „Slava“ in sklenilo se je Njegovemu Velečanstvu sporočiti najudanejšo zahvalo za dovolitev ustanovitve gimnazije. Nadalje je odbor nastopnim za ustanovitev gimnazije zaslužnim možem podelil v zahvalo častno meščanstvo; G. naučnemu ministru ekselenci Madeyskemu, g. dež. predsedniku baronu Heinu in ekselenci grofu Hohenwartu, Zahvalo pa je mestni zastop sklenil votirati naslednjim gosp. na zaslužnem njihovem prizadevanji za pridobitev gimnazije, namreč gg: c. kr. vladnemu svetniku Jos. Merku; c. kr. dež. šolskem nadzorniku Jos. Sumanu; dež. glav. Otonu Deteli; državnim poslancem: pl. Globočniku, Klunu, Šukljeju, dr. Ferjančiču, dežel. poslancema ces. svetniku Murniku in dr. Tavčarju; in c. kr. okr. glavarju dr. Gstettenhoferju. — Kakor znano otvorita se z bodočim šolskim letom prva dva razreda, ki bodeta nastanjena v prostorih prejšnje male gimnazije. Vodja prof. Hubad je že došel v Kranj, da ukrene potrebno glede pričetka šole, in da daje potrebna pojasnila. V namen, da se novoustanovljeni gimnaziji zagotovi zadostno število učencev in se razbremenita gimnaziji v Ljubljani, se v Ljubljano ne bodo sprejemali učenci iz okrajnih glavarstev Radoljica in Kranj in iz sodnega okraja kamniškega. Učenci iz teh ozemelj, pohajati bodo morali gimnazijo v Kranj. Istotako je ob ednem odredil deželni šolski svet, da morajo učenci iz ozemlja okr. glav. v Novem mestu in Črnomlju in iz ozemlja okrajnih sodišč Krško, Kostanjevica, Mokronog in Zatičina vsprejeti biti le na gimnaziji v Novem mestu. V obeh slučajih posebne izjeme dovoljuje le deželni šolski svet.

— **Goriške volitve.** Pri nadomestnih volitvah v dež. zbor goriški vršivših se dne 27. in 28. t. m., izvoljena sta bila oba kandidata „Sloge“ in sicer v kmetskih občinah preč.

g. župnik šemparski Grča ednoglasno in v skupini veleposestnikov župan v Podgori gosp. Klančič s 119 glasovi proti 23 glasovi, katere je dobil g. Jakončič. Zavedni goriški volilci so s to izvolitvijo pokazali veliko disciplino, kajti pri poslednji volitvi se je veliko ruvalo proti gosp. Klančiču in agitovalo za g. Jakončiča.

— **Občinske volitve v Pulju.** Hrvatska stranka v Pulji je ob občinskih volitvah vršivših se te dni ondi izdala rezek oklic, v katerem strogo obsoja malomarno gospodarstvo občine in pozivlje vse, katerim je na blagru Pulja, da naj ne oddajajo svojih glasov za italijansko onkraj luže škilečo stranko, temveč naj se na primeren način izjavijo za spretnega vladnega komisarja.

— **Otvoritev radeškega mostu čez Savo.** Radečanom se je posrečilo s pomočjo države in dežele dograditi pomembno prometno sredstvo, most čez Savo, ki bo vezal Kranjsko s Štajersko. Doslej se je promet čez Savo vršil po brodu. Most je stal 85.000 gld. je železen in se razpenja 84 m od brega do brega brez kacega stebra od zdolaj. Ta most je tretji največji enaki most v Avstriji. Načrte za most je napravil dež. inženir Vlad. Hrasky, železno konstrukcijo je izvršila tvrdka Gridl na Dunaji, kamenito podstavbo pa je napravil Teršek iz Šmarija pri Laškem trgu. Minolo nedeljo se je vršila slovesna otvoritev tega mostu. Grom topičev je naznanjal po savski dolini pomembem dan in nebrojna množica naroda je prihitela od blizu in daleč ta dan v lepo okičene Radeče. Izmej dostojanstvenikov so bili pri slovesni otvoritvi navzoči gg: Deželni predsednik baron Hein, deželni glavar Detela, deželni odborniki ces. svetnik Murnik, dr. Papež in dr. Vošnjak, drž. poslanec Povše, dež. posl. Svetec in dr. Žitnik, obrtniške zbornice predsednik Perdan in i dr. Ob 10. uri dopoludne je radeški župnik preč. g. Zagorjan cerkveno blagoslovil novi most, ki se je na to po primernih nagovorih dež. glavarja Detele, dež. predsednika barona Heina in radeškega župana Rižnarja izročil javnemu prometu. Most ima ime „Cesar Franc Jožefov most“. Pevsko društvo „Slavec“ iz Ljubljane je na to zapelo slavnosti primeren zbor. Po otvoritvi je bila slovesna sv. maša v radeški župni cerkvi, kateri so prisustvovali vsi dostojanstveniki in obilo resnega ljudstva. Po sv. maši je bil banket v gradu g. viteza Gutmansthala, popoldne pa ljudska veselica z petjem, godbo in loterijo, ki je celo slavnost zaključila.

— **Izpred porotnega sodišča.** Minoli pondeljek pričelo se je pri tukajšnjem dež. sodišču tretje letošnje porotno zasedanje. Prvi dan so bile tri obravnave. Pri prvi obravnavi je bil obsojen na 6 let težke ječe 19letni čevljarski pomočnik Ivan Ženko iz Podrage zaradi hudodelstva zažiga. Zažgal je v Hruševji dne 25. junija zjutraj Mihi Blažeku šupo, v kateri je prenočil, potem se je pa sam ovadil orožnikom v Postojini.

— Pri drugi obravnavi je bil obsojen na 15 mesecev ječe 56letni A. Čepelnik iz Vižmarij, ker je povodom nekega poboja iztaknil z burkljami Josipu Novaku levo roko. — Pri tretji obravnavi, ki je bila tajna je bil zaradi hudodelstva spolske posilnosti obsojen na tri leta težke ječe Pavel Fabčič.

— Drugi dan dne 28. t. m. obsojen je bil pri prvi obravnavi 24letni Jak. Majdič iz Dola zaradi hudodelstva uboja in težke telesne poškodbe na 5 let težke ječe. Zabol je dne 25. junija z nožem Jan. Tihelja tako v srce, da je ta umrl, J. Tekavca pa je težko ranil. Pri drugih dveh obravnavah istega dne sta bila Vincenc Rozman iz Zgornjih Gorjan in France Debevec iz Padeže, oba zatožena hudodelstva uboja, oproščena od obtožbe.

— **Odkritje Cigaletovega spomenika.** Minolo nedeljo se je v Črnem vrhu slovesno odkrila spominska ploča Cigaletu v pričo mnogih slovenskih rodoljubov. Obširneje poročilo priobčimo drugi pot.

— **Umrl** je dne 28. t. m. v Lescah predstojnik okr. sodišča v Radoljici, c. kr. dež. sodišča svetnik g. Iv. Bric v 62. letu svoje dobe in bil včeraj v Ljubljani pokopan.

— **Umrli** je na sv. Gori pri Gorici ondotni župnik č. g. Lovro Rutar, strije našega profesorja Simona Rutarja. Rodoljubnemu gospodu bodi zemljica lahka! — V nedeljo je umrl v Ljubljani, koder je bival na počitnicah, preč. g. Ivan Koman, župnik pri sv. Mariji Gornji v Trstu. Pokojnik je bil rojen v Dravljah pri Ljubljani. N. v m. p.

— **Občni zbor «Narodne šole»** bode v torek dne 4. septembra t. l. dopoldne ob 10. uri, po zborovanji „Udovskega učiteljskega društva“ v telovadnici druge mestne deške šole na Grabnu v Ljubljani.

— **Novo bolnico za duhovne** v Ljubljani je slovesno blagoslovil minolo soboto dopoldne prevzvišeni knezoškof dr. Missia.

— **Nove posojilnice** so se ustanovile v Litiji, Slov. Bistrici in v Podgradu v Istri.

— **Nova pošta** odpre se 1. septembra v Gorenjih Gorjah pri Bledu. — Nova brzovarna postaja pri sv. Ani pri Trzinu se je odprla dne 23. t. m.

— **Prostovoljno gasilno društvo** v Radoljici priredi v nedeljo dne 2. septembra t. l. popoldne na glavnem trgu radoljiškem tombolo.

Anarhisti.

Anarhisti poslužujejo se najrazličnejših zvijač, da bi svoje spise spravili mej narod, ako bi jih ne zasledilo državno pravdnštvo. Oblastva večkrat na kak spis ne obračajo take pozornosti, ako ima prav nedolžno ime. Tako se je po Plznu širil spis, ki je imel naslov „Gretchen und Helena“ (Marjetica in Lenčika). Pod tem naslovom bi pač nikdo ne bil mislil družega, kakor kakšno nedolžno novelico. Državno pravdnštvo dunajsko je pa spis pozneje čitalo in v njem našlo, nič manj kakor osem hudodelstev, mej drugim veleizdajo, razžaljenje cesarja, motenje vere, hujskanje proti državni oblasti. Sploh je ta knjiga jedna najnevarnejših anarhističnih spisov. Če je verjeti, je to knjigo spisala Mina Konevi. Najbrž je pa tudi to žensko ime le izmišljeno, da se da knjigi malo bolj nedolžno obliko. Knjiga je tiskana v Londonu. Izvedeti se dosedaj ni moglo, kdo so jo razširjevali. Državno pravdnštvo je pa hkratu konfisciralo štiri druge spise, kateri pa že po naslovu kažejo, kakšni so, to so „komunistično-anarhistična knjižnjica“, „Socijalist“, „Anarhist“ in oklic na kmetske delavce.

Velik strah pred anarhisti skušajo si izkoristiti razni lupeži. Seveda se jim vselej ne posreči. Bogat trgovec v Parizu dobil je te dni pismo, v katerem se zahteva, da pod trinajstim drevesom na levi v nekem drevoredu položi 10.000 frankov. Če tega ne stori, mu razstrelijo prodajalnico. Podpis na pismu se je glasil: „Odposlanec anarhističnega odbora“. Trgovec se pa ni ustrašil tega pisma. Denarja ni nesel tjakaj, pač pa stvar objavil policiji. Na določenem mestu so čakali policijsti skriti. Prišel je knjigovez Devove, ki je nekaj iskal okrog trinajstega drevesa. Policija ga je prijela in sedaj se je že udal, da je hotel on denar izsiliti. V zvezi pa on ni z nobenim anarhistom.

Največji križ za policijo so sedaj preštevilne neutemeljene ovadbe. Po francoskih listih poslednje dni po-

sebno dve taki ovadbi dajeta mnogo govorce. Gotovo bode o njiju razgovor še v zbornici. Bila sta ovadena pariški mestni odbornik Brard in župan v Lèdonoru Froment, da sta na javnih prostorih proslavljala umor Carnotov in imela anarhistične govore. Pokazalo se je pa, da še v tistih krajih bila nista. Froment sedaj zahteva, da mu povedo ovadnika, da ga toži. Policija ne more ločiti nedolžnih od krivcev.

Borza, ki se poslužuje v svoje namene najrazličnejših dogodkov, zvijač in lažij, se je poslužila tudi anarhizma. Italijanske finance so jako v neredu in je torej bilo pričakovati, da napravi jako veliko preplašenost novica, o kakem prevratu v Italiji mej vsemi tistimi, ki imajo italijanske papirje. Zatorej so pa nekateri borzijanci dunajski, ki bi radi po ceni nakupili italijanskih papirjev, se poslužili anarhizma. Rastrosili so novico, da so anarhisti umorili italijanskega ministerskega predsednika Crispia. To je bilo verjetno, ker so nekateri židovski listi že naprej občinstvo pripravljali na to novico. Razširjali so razne govorce, kako se mej anarhisti pripravlja napad na Crispia. Vse te novice so dobivali listi najbrž iz borznih krogov. Na borzah so vsled teh židovskih sleparij nekaterniki zgubili nekaj milijonov, drugi so pa zopet obogateli.

V rudnikih bezenetskih je zadnji čas bilo ukradeno mnogo smodnika. Ukrali so ga anarhisti. Na neka vrata so tatovi zapisali: „Živela anarhija, krave bodo skakale“. Nekega rudarja so zaprli, ker je večkrat rekel, da bi kedaj rad pomagal, ko bi ljudi z dinamitom pognali v zrak.

V Raveni zaprli so šest anarhistov, dva pa iztirali. To je baje v zvezi z Legovo pravdo.

V Turinu so nedavno zaprli neko gospo Borami, ki je bila jedna najbolj naudušenih anarhistinj. Pri njej so imeli anarhisti shode. Policija je v njenem stanovanji našla mnogo pisem domačih in tujih anarhistov.

V Vidmu na Laškem so zaprli Evgena Haussena iz Bruselja v Belgiji, katerega je že dolgo iskala policija. Haussen je znan anarhist in ga dolže več atentatov v Belgiji. Pri njem so našli več pisem od raznih anarhistov. Izročili ga bodo belgijskemu oblastvu.

Na Dunaji so pa te dni bila zaradi anarhističnih zločincev pred sodiščem dva osemnajstletna fanta Franca Drechsler in Josip Kraljiček. Na nekem shodu delavcev sta mej drugim klicala: „Živela anarhija“. Pri prvem, ki je pri sodišči priznal, da je anarhist, so tudi našli v stanovanji neko bodalo in na pol narejeno bombo. Priznal je, da jo je hotel vreči v neki kavarni. Kraljiček je pa tajil, da bi bil anarhist.

Prvega je sodišče obsodilo v štiriletno ječo, drugega pa, ker se mu ni moglo nobeno hudodelstvo dokazati, v enomesečni zapor.

Pri tej obravnavi je Drechsler priznal, da ga je branje socijalističnih in anarhističnih spisov speljalo na napačno pot.